



Bryssel, 14. maaliskuuta 2025
(OR. en)

6937/25

ENV 141
CLIMA 65

ILMOITUS

Lähettäjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Vastaanottaja:	Pysyvien edustajien komitea / Neuvosto
Asia:	Globaalit ympäristöpolitiikat – Keskustelu

1. Puheenjohtajavaltio on laatinut liitteessä olevan, asiakohdassa mainittua aihetta käsittelevän muistion ja kysymyksiä ministereille 27. maaliskuuta 2025 pidettävässä ympäristöneuvostossa käytävän keskustelun tueksi.
2. Pysyvien edustajien komiteaa pyydetään panemaan merkille puheenjohtajavaltion muistio ja kysymykset ja toimittamaan ne neuvostolle keskustelua varten.

Globaalit ympäristöpolitiikat**– Keskustelu –**

YK:n ympäristöohjelma (UNEP) on maailman johtava ympäristöalan viranomainen. Jo perustamisestaan vuonna 1972 lähtien se on tarjonnut johtajuutta, tiedepohjaa ja ratkaisuja hyvin monenlaisissa ympäristökysymyksissä ja vauhdittanut kaikkien 193 jäsenvaltionsa toimia ja yhteistyötä planeettamme hyväksi. UNEPin toimeksianto kattaa kaikki luonnonympäristön osa-alueet, mukaan lukien ilmasto, ilma, vesi ja valtameret, maaperä, metsät ja biologinen monimuotoisuus, kemikaalit ja jätteet, ja laajan kirjon monialaisia kysymyksiä, mukaan lukien tiede, ympäristölainsäädäntö ja -hallinto, vihreä talous, resurssitehokkuus, luonnonkatastrofit sekä naisten ja nuorten myötävaikutus ympäristönsuojeluun. Parantaakseen maailman ympäristön tilaa se tekee yhteistyötä kansallisten hallitusten, kansalaisyhteiskunnan, yksityisen sektorin ja ympäristönsuojeluun osallistuvien kansainvälisten järjestöjen kanssa.

Ympäristönsuojelussa mukana olevien monenlaisten toimijoiden kaikista ponnisteluista huolimatta maailman ympäristöön kohdistuva paine kasvaa koko ajan. Kestämättömät tuotanto- ja kulutusmallit merkitsevät sitä, että olemme vähitellen ylittämässä kaikki planetaariset kynnysarvot ja muuttamassa kolmitahoisen planetaarisen kriisin monikriisiksi, jossa veden laatu ja saatavuus, maaperän terveys ja tuottavuus, liialliset kemikaalipitoisuudet ja kriittisten resurssien huono hallinnointi nousevat uusiksi esteiksi taistelussa kohti tervettä maapalloa kaikille.

Muuttuvat geopoliittiset toimintaympäristöt, turvallisuushuolenaiheet, disinformaatio ja polarisoituminen johtavat siihen, että hallitusten ja kansalaisten prioriteetit siirtyvät puhtaaseen ympäristöön perustuvasta pitkän aikavälin vauraudesta kohti lyhyen aikavälin kriisinhallintaa. Erimielisyydet ympäristökriisien syistä, niitä koskevista prioriteeteista ja ratkaisuista heikentävät luottamusta kykyymme ratkaista ne monenvälisen vuoropuhelun avulla. Täytäntöönpanon viivästymisten vuoksi kriisit laajenevat ja tulevat kalliimmiksi, mikä johtaa kasvavaan rahoituskuiluun tarpeiden ja käytettävissä olevien resurssien välillä.

Meneillään olevat neuvottelut muovien aiheuttamaa pilaantumista, mukaan lukien meriympäristö, koskevasta uudesta kansainvälisestä oikeudellisesti sitovasta välineestä kuvastavat selkeästi kaikkia edellä mainittuja huolenaiheita, joita liittyy monimutkaisten maailmanlaajuisten ympäristöongelmien monenväliseen ratkaisemiseen. Vaikka päätös tämän välineen kehittämisestä tehtiin vuonna 2022 ja työ oli määrä saada päätökseen vuoden 2024 loppuun mennessä, osapuolet eivät vielä viidessäkään hallitustenvälisen neuvottelukomitean (INC) kokouksessa ole kyenneet löytämään kompromissiratkaisua ilmiselvään maailmanlaajuiseen ongelmaan, johon olisi puututtava kiireellisesti. Keskeiset erimielisyydet koskevat sitä muovien elinkaaren vaihetta, johon meidän olisi puututtava, sekä sitä, miten voidaan rahoittaa sekä tulevia toimia että muovisaasteen ympäristöön jo jättämän perinnön käsittelyä. Jotta nämä ongelmat voitaisiin ratkaista tehokkaasti, meidän on puututtava muovien arvoketjuun mahdollisimman varhaisessa vaiheessa ennen muovien muuttumista ympäristöä pilaavaksi jätteeksi.

Vuosi 2025 on UNEPille tärkeä. Seuraava YK:n ympäristökokous pidetään Nairobissa joulukuussa 2025. Samassa yhteydessä on määrä hyväksyä UNEPin keskipitkän aikavälin strategia ja työohjelma vuosiksi 2026–2029. Muovien aiheuttamaa pilaantumista, mukaan lukien meriympäristö, koskevasta uudesta kansainvälisestä oikeudellisesti sitovasta välineestä käytäviä neuvotteluja on tarkoitus edelleen jatkaa hallitustenvälisen neuvottelukomitean viidennen kokouksen puitteissa elokuussa 2025 Genevessä. EU:n ja sen jäsenvaltioiden laaja osallistuminen ja perusteellinen sitoutuminen sekä ministeri- että asiantuntijatasoilla on äärimmäisen tärkeää, jotta molemmat kokoukset saadaan onnistuneesti päätökseen. Ministerien osallistuminen on välttämätöntä, jotta voidaan korjata lukkiutunut tilanne muovin primäärituotannon, huolta aiheuttavien kemikaalien ja rahoituksen kaltaisissa poliittisesti arkaluontoisissa kysymyksissä. Meidän on kaikin tavoin hyödynnettävä asiantuntemustamme ja poliittisia siteitämme, jotta voimme ohjata näitä kokouksia ja puuttua tehokkaasti kehittymässä olevaan moniulotteiseen ympäristökriisiin.

Kysymyksiä ministereille:

1. Miten Euroopan unioni ja sen jäsenvaltiot voivat tukea tehokasta ympäristöyhteistyötä, jolla pyritään panemaan täytäntöön monenväliset ympäristösopimukset ja edistämään kestäväää kehitystä nykyisiä ja tulevia sukupolvia ajatellen?
2. Miten Euroopan unioni ja sen jäsenvaltiot sekä muut korkean tavoitetason valtiot voivat osaltaan edistää muovien aiheuttamaa pilaantumista, mukaan lukien meriympäristö, koskevasta uudesta kansainvälisestä oikeudellisesti sitovasta välineestä käytävien neuvottelujen onnistumista ennen Genevessä elokuussa 2025 pidettävää hallitustenvälisen neuvottelukomitean viidennen kokouksen toista osuutta?
